

DRUK NR 391

KANCELARIA RADY MIASTA KRAKOWA SEKRETARIAT	
wpłynęło dnia:	2019 -04- 17
Nr	
Podpis	

Załącznik
do Uchwały nr
Rady Dzielnicy XIV Czyżyny
z dnia 2019 r.

UCHWAŁA Nr
RADY MIASTA KRAKOWA
z dnia

w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie przyspieszenia ochrony planistycznej Czyżyn, ochrony i wykupu terenów pasa startowego, utworzenia nowych terenów zielonych i odzyskania przestrzeni rekreacyjnej dla pieszych w Dzielnicy XIV Czyżyny

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r. poz. 506) Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1.

Ustala się dla Prezydenta Miasta Krakowa kierunki działania na lata 2019 – 2023 polegające na podjęciu wszelkich możliwych, koniecznych, dopuszczalnych prawem działań mających na celu ochronę planistyczną Czyżyn, ze szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych.

§ 2.

Przy podejmowaniu przedmiotowych działań wnioskuje się do Prezydenta Miasta Krakowa o uwzględnienie następujących postulatów i zasad:

1. Przyspieszenia procedowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "CZYŻYNY - OS. DYWIZJONU 303 I 2 PUŁKU LOTNICZEGO" polegającego na wniesieniu pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały w sprawie uchwalenia ww. planu do końca sierpnia 2019 roku.

Projekt planu powinien uwzględniać maksymalne zachowanie terenów zielonych i pasa startowego nawet jeśli miałyby się to wiązać z koniecznością wypłaty odszkodowań. Istotnym jest, aby projekt planu zapewniał zachowanie terenów zielonych pomiędzy Szkołą Podstawową nr 155 a pasem startowym, wraz z górką saneczkową.

2. Rozpoczęcia prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obejmującym obszar Dzielnicy XIV Czyżyny położony na zachód od ulicy Stella-Sawickiego najpóźniej do końca 2019 r., poprzedzonych konsultacjami społecznymi zorganizowanymi we współpracy z Radą Dzielnicy XIV Czyżyny, poświęconych procesowi tworzenia planu. Założeniem tych spotkań jest zmiana dotychczasowej filozofii działania Wydziału Planowania Przestrzennego, które poddaje konsultacjom już wypracowany projekt planu. Proponuje się zmianę kolejności tak, aby urzędnicy spotkali się kilkakrotnie z mieszkańcami jeszcze przed przystąpieniem do prac planistycznych, aby poznać oczekiwania mieszkańców i na ich podstawie przyjąć założenia do sporządzanego planu.

3. Proponuje się, aby podstawą dla opracowania planu miejscowego były koncepcje zagospodarowania przestrzennego opracowane w Instytucie Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej, prezentowane publicznie i poddane publicznej dyskusji w latach

2018 – 2019 m.in. w ramach cyklu spotkań „Zaadoptuj Przestrzeń”. Powyższe założenie powinno zostać uwzględnione podczas organizacji spotkań konsultacyjnych, o których mowa w niniejszym paragrafie.

4. Opracowując założenia planów miejscowych, projektu nowego studium oraz inwestycji komunikacyjnych należy kierować się następującymi celami:

- Maksymalne zachowanie terenów zielonych, a gdy to możliwe – ich powiększenie.
- Uwzględnienie i priorytetowe potraktowanie dorobku, koncepcji i opinii prezentowanych
- w 2018 i 2019 roku podczas cyklu spotkań „Zaadoptuj Przestrzeń” z udziałem wybitnych autorytetów z zakresu gospodarki przestrzennej, architektury krajobrazu, historii lotnictwa i lokalnych społeczników.
- Dążenie do połączenia terenów zielonych dawnego lotniska, Parku Lotników, Parku Tysiąclecia, Nowego Parku w Czyżynach wraz z hangarem, Parku Skalskiego, terenów zieleni osiedlowej oraz terenów zielonych nad Wisłą, w tym także połączenia obu części pasa startowego, bezkolizyjnymi przestrzeniami pieszymi o nawierzchni odpowiedniej dla wszystkich grup pieszych (w tym wózki, rolki itp.) oraz rowerzystów. Efekt ten można uzyskać m. in. poprzez
 - schowanie fragmentów dróg dla samochodów pod ziemię,
 - utworzenie tzw. mostów krajobrazowych (mostów ekologicznych) – pokrytych roślinnością kładek dla pieszych, rowerzystów i zwierząt o szerokości ok. 50 m budowanych m. in. nad autostradami lub innymi barierami antropogenicznymi,
 - likwidację płotów i ogrodzeń,
 - wyznaczenie nowych ciągów pieszo-rowerowych wraz z roślinnością w miejscach, w których obecnie mieszkańcy muszą nadkładać drogi (np. okolice os. Eldorado i Muzeum Lotnictwa, połączenie os. Dywizjonu 303 z os. Avia, nowe przejście do Lasku Łęgowskiego).
- Szacunek dla walorów historycznych i kulturowych związanych z historią lotnictwa.
- Dążenie do utworzenia w tej części miasta największego w Małopolsce parku nawiązującego wielkością i funkcją do Parku Śląskiego w Chorzowie, skupiającego liczne instytucje kultury i obiekty sportowo-rekreacyjne (Tauron Arena, Muzeum Lotnictwa, Muzeum Inżynierii Miejskiej, Małopolskie Centrum Nauki, Park Wodny, Ogród Doświadczeń, skateparki, boiska, trasy biegowe i rolkarskie i in.).
- Ochrona i powiększenie zieleni osiedlowej, zwłaszcza na obszarze os. Dywizjonu 303 i 2. Pułku Lotniczego.
- Priorytet dla ruchu pieszego (w tym UTO – rolki, deskorolka, hulajnoga), rowerowego i komunikacji publicznej ze szczególnym uwzględnieniem transportu szynowego (kolej miejska Łęg – Olsza – Bronowice, tramwaj wzdłuż ul. Nowohuckiej i Stella-Sawickiego) nad rozwiązaniami służącymi zwiększeniu przepustowości głównych arterii samochodowych na terenie Dzielnicy. W szczególności, budowa nowych węzłów drogowych nie powinna opóźnić inwestycji w transport szynowy (kolej miejska, tramwaj) a także nie powinna pogorszyć sytuacji pieszych, rowerzystów i pasażerów komunikacji zbiorowej.
- Uwzględnienie Dzielnicy XIV Czyżyny w działaniach Krakowa związanych z realizacją uchwały NR XLIV/796/16 RADY MIASTA KRAKOWA z dnia 25 maja 2016 w sprawie zwiększania lesistości miasta z wyjściowych 4,4% w 2016 roku do docelowych 8% w 2040 roku. W szczególności należy dążyć do powstania nowych terenów leśnych i zadrzewień w miejscach wskazanych w projekcie Powiatowego Programu Zwiększania Lesistości Miasta Krakowa na lata 2018-2040

zlokalizowanych w rejonie ul. Niepołomskiej i Zajęcej oraz w sąsiedztwie Lasku Łęgowskiego (powiększenie lasu).

- W związku ze specyfiką Dzielnicy XIV Czyżyny i uwagami zgłaszanymi przez architektów krajobrazu oraz mieszkańców wnosi się o priorytetowe stosowanie na terenie dzielnicy zasady „piesi górą, samochody dołem” podczas projektowania nowych i przebudowy istniejących układów drogowych. Zasada ta ma polegać na dążeniu do schowania niektórych dróg i parkingów publicznych do tuneli w miejscach, gdzie jest to szczególnie istotne ze względu na oczekiwania społeczne i wskazania ekspertów w zakresie połączenia terenów zielonych w jeden spójny system.
- Wnioskuje się o stosowanie tej zasady w następujących przypadkach:
 - połączenia obu części Parku Lotników (fragment al. Jana Pawła II w płytkim tunelu, a na górze przestrzeń parkowa),
 - budowy Węzła Mistrzejowickiego (cel – połączenie Parku Tysiąclecia z terenami zieleni w Dzielnicy XIV Czyżyny),
 - przebudowa ul. Stella-Sawickiego (cel – połączenie obu części pasa startowego oraz połączenie nowego parku w Czyżynach w rejonie zabytkowego hangaru z terenami zielonymi w rejonie Politechniki Krakowskiej i Muzeum Lotnictwa),
 - poprowadzenie w tunelu nowej drogi prowadzącej do Małopolskiego Centrum Nauki oraz zlokalizowanie parkingu dla MCN pod ziemią),

W przypadku braku możliwości schowania fragmentów arterii drogowych do tuneli należy dążyć do połączenia terenów zielonych w jeden spójny system spacerowy i ekologiczny poprzez budowę tzw. mostów krajobrazowych. Pod tym pojęciem należy rozumieć szerokie (optymalnie – 50 m) kładki porośnięte częściowo roślinnością, umożliwiające komfortowe przemieszczanie się pieszych, rowerzystów, rolkarzy oraz osób niepełnosprawnych i o ograniczonych możliwościach ruchowych, a zarazem stanowiące korytarze ekologiczne dla licznie występujących w okolicy dzikich zwierząt.

- ▲ Wnosi się o opracowanie programu wykupu gruntów i odzyskiwania przestrzeni pieszej na lata 2020-2028, którego celem jest zrekompensowanie mieszkańcom przestrzeni zielonej utraconej wskutek zabudowy okolic Parku Lotników i terenów dawnego lotniska Rakowice – Czyżyny, w tym osiedla Avia.
- Wnioskuje się o podjęcie działań, które spowodowałyby przywrócenie mieszkańcom ok. 200 hektarów ogólnodostępnych miejskich terenów zielonych na terenie Dzielnicy w perspektywie do 2028 roku, co odpowiada powierzchni zabudowanej wskutek okrajania Parku Lotników wraz z jego otuliną i okolic pasa startowego po 1996 roku. Postawienie takiego celu optymalnego nie wyklucza możliwości realizacji Programu w mniejszym wymiarze, dążąc jednak do tego, by każdego roku wykupywać lub rekompensować w inny sposób nie mniej niż 10 ha gruntów.
- Do terenów zielonych w rozumieniu niniejszego paragrafu można zaliczyć również obszar dawnego pasa startowego po jego ewentualnym wykupieniu i przywróceniu mieszkańcom oraz ogólnodostępne tereny zielone należące do innych właścicieli (Województwo Małopolskie, uczelnie wyższe, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe i in.) po zagwarantowaniu im trwale zielonego i ogólnodostępnego charakteru oraz przeprowadzeniu odpowiedniej rekultywacji i nasadzeń zieleni.
- Należy zadbać o to, aby realne działania powiększające powierzchnię terenów zielonych nie zostały zostawione na sam koniec realizacji Programu i aby w każdym roku następował wykup gruntów w związku z realizacją niniejszej Uchwały.

- Przedstawiając sprawozdania z realizacji niniejszej Uchwały, Prezydent Miasta Krakowa ze szczególną uwagą powinien uwzględnić w nim postępy w realizacji powyższych postulatów. W sprawozdaniach przedstawione zostaną ewentualne przeszkody w realizacji Programu celem ich przedyskutowania na komisjach Rady Miasta Krakowa oraz spotkaniach z udziałem członków Rady Dzielnicy.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa

§ 4.

1. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Krakowa do przedstawienia sprawozdania z realizacji przedmiotowej uchwały w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia jej w życie oraz do przedstawiania kolejnych sprawozdań w okresach sześciomiesięcznych.
2. Uznaje się za właściwe, aby informacja o której mowa w ust. 1 była ponadto przedstawiana Radzie i Zarządowi Dzielnicy XIV Czyżyny.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady i Zarządu
Dzielnicy XIV Czyżyny

Anna Moksa

UZASADNIENIE

Aż do lat 90-tych XX wieku Dzielnica XIV Czyżyny była określana jako jedno z najważniejszych „zielonych płuc Krakowa”, co widać m. in. na starych zdjęciach satelitarnych. Park Lotników Polskich wraz z sąsiednimi ogrodami działkowymi i zielonymi nieużytkami, tereny dawnego lotniska, szeroka przestrzeń obu części pasa startowego wraz z przyległościami – to wszystko stanowiło przez całe dziesięciolecia o unikalności i zielonym charakterze dzielnicy.

O ile jednak nikt nie wyobraża sobie okrojenia Parku Jordana, zabudowy połowy Błoń i wycięcia jednej trzeciej Lasu Wolskiego, to działania stanowiące analogię do tych procesów nastąpiły w ciągu ostatnich 25 lat w Czyżynach. Park Lotników, który wraz z zielonymi przyległościami miał powierzchnię prawie 200 ha, został okrojony w sposób budzący sprzeciw mieszkańców. Zabudowane zostały bezpośrednio okolice pasa startowego, obiektu o unikalnym znaczeniu historycznym i kulturowym. Tereny, stanowiące niedawno zielone płuca Krakowa, coraz częściej są przedstawiane jako przykład postępującego betonowania miasta, co budzi zrozumiały sprzeciw mieszkańców.

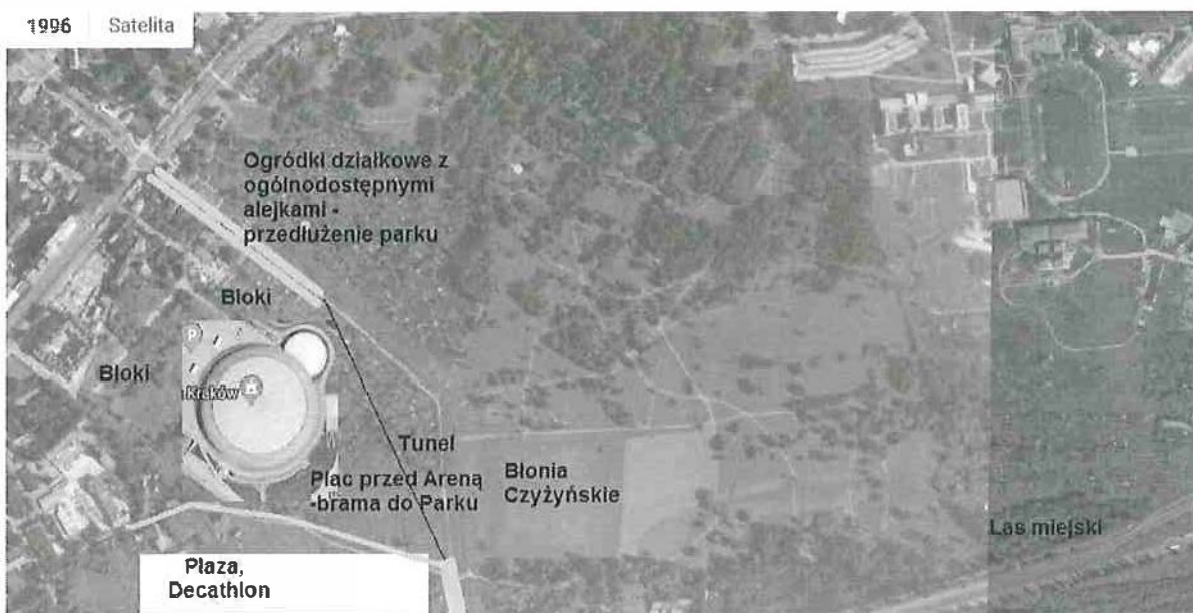
Poniżej – zdjęcie satelitarne z 1996 roku, przedstawiające rozległe tereny zielone na terenie Dzielnicy XIV Czyżyny i w jej bezpośrednim sąsiedztwie:

Zabudowa terenów zielonych widocznych na powyższym zdjęciu nie we wszystkich przypadkach i aspektach miała charakter negatywny. Powstało tu wiele ciekawych i potrzebnych obiektów, takich jak Tauron Arena, Ogród Doświadczeń czy biurowce Parku Technologicznego. Nie podlega dyskusji, że miasto musi się rozwijać i naturalnym jest, że również w Czyżynach powstały nowe osiedla mieszkaniowe i obiekty handlowe. Zastrzeżenia mieszkańców i urbanistów budzi natomiast fakt, iż ten proces następował chaotycznie, bez głębszego planu i spójnej koncepcji rozwoju tych cennych terenów. Mając tak duże niezabudowane obszary pomiędzy Śródmieściem a Nową Hutą, przy lepszej myśli planistycznej i konsekwencji w działaniu można tu było stworzyć unikalne w skali Europy założenie urbanistyczne. Zmieściłby się tu zarówno największy w Małopolsce park wraz z innym umiejscowieniem Tauron Areny, nie umniejszającym powierzchni parkowej, jak i nowe osiedla mieszkaniowe czy nawet kwartał wysokościowców. Jak mogłoby wyglądać Park Lotników gdyby podjęto inne decyzje, przedstawiono na poniższej wizualizacji:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several stylized, overlapping loops and lines, located in the bottom right corner of the page.

Zdaniem wielu mieszkańców Czyżyn, architektów oraz urbanistów, okrojenie terenów zielonych Parku Lotników i okolic Muzeum Lotnictwa jest sytuacją nie do przyjęcia. Ponieważ jednak nie da się cofnąć błędnych decyzji planistycznych i zburzyć powstałej zabudowy, należy zastanowić się, jak wyciągnąć wnioski z popełnionych w przeszłości błędów i jak dokonać rekompensaty za utracone tereny zielone oraz zmarnowane szanse.

Pomimo postępującej zabudowy, przedstawione w projekcie uchwały tereny wciąż zachowują ogromną wartość przyrodniczą, historyczną, rekreacyjną i kulturową i nadal mają ogromny potencjał. Konieczne jest jednak zintensyfikowanie starań zmierzających w pierwszej kolejności do ochrony tego, co jeszcze pozostało, a w dalszej perspektywie – do poprowadzenia rozwoju dzielnicy w sposób spójny oraz odzyskania dodatkowych przestrzeni, np. poprzez schowanie pod ziemię fragmentu ruchliwych arterii drogowych. Nie jest to tanie, ale nierzadko jest to jedyny technicznie możliwy sposób na przynajmniej częściowe przywrócenie utraconej przestrzeni.

Niniejszy projekt uchwały stanowi próbę naprawienia błędów, o których mowa powyżej. Ucząc się na błędach z przeszłości, wyznaczamy w dość szczegółowy i kompleksowy sposób kierunki działania dla Prezydenta Miasta Krakowa na najbliższe lata w zakresie naprawienia zaniedbań w planowaniu przestrzennym.

Należy również nadmienić, iż zapisy niniejszej uchwały są odzwierciedleniem prawie 30-letnich prac wybitnych architektów, urbanistów i osób zaangażowanych w dokumentację historii i kultury terenów dawnego lotniska Rakowice-Czyżyny. Mowa przede wszystkim o pracach powstałych pod kierownictwem dr inż. arch. Krzysztofa Wielgusa z Instytutu Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej. Krakowianie mieli okazję poznać koncepcje dotyczące zagospodarowania tych przestrzeni podczas cyklu spotkań z serii „Zaadoptuj Przestrzeń”, odbywających się w Centrum Kultury Norwida w roku 2018 i w styczniu 2019. Warto, aby wieloletnia praca koncepcyjna została przełożona na konkretne zapisy Uchwały Rady Miasta Krakowa wyznaczające kierunki działania dla Prezydenta Miasta i następnie była stopniowo wdrażana w życie.

Niniejszy projekt przedstawia istotne postulaty, zgłaszane przez mieszkańców Dzielnicy XIV Czyżyny w zakresie planowania przestrzennego i zieleni. Zapisanie kierunków działania w tym zakresie w formie uchwały kierunkowej Rady Miasta pozwoli na lepsze

skoordynowanie działań poszczególnych jednostek miejskich oraz lepszą kontrolę społeczną i medialną nad realizacją tych działań.

Przewodnicząca Rady i Zarządu
Dzielnicy XIV Czyżyny

Anna Moksá

